

LIZER

PAUL ABOSTOL

D'AR

ROMANED.

LEKEAT EN BREZOUNEK

GANT

G. AR C'HOAT.

EN GWERZ.

EN TRÉMEL, COTES-DU-NORD

(Moulet gant Unvaniez Drinderian ar Bibl evit ar
Vretouned).

♦
1900.

LIZER

PAUL ABOSTOL

D'AR

ROMANED.

LEKEAT EN BREZOUNEK

GANT

G. AR C'HOAT.

EN GWERZ :

EN TREMEL, COTES-DU-NORD

(MOULET GANT UNVANIEZ DRINDERIAN AR BIBL
EVIT AR VRETOUNED).

—
1900.

LIZER PAUL ABOSTOL D'AR ROMANED.

1 PAUL,¹ servicher Jesus-Christ, galvet *da veza*
2 abostol, lakeet a du evit *prezegi* Aviel Doue, pehini
en doa lavaret rei diagent dre he brofeded, er Skrituriou
3 santel, divarben he Vab, ganet euz a ras David, hervez
4 ar c'hik, *hag*, hervez ar spered a santelez, diskleriet
Mab Doue gant gallout, dre he adsavedigez a douez ar
5 re varo, Jesus-Christ hon Aotrou, dre behini hon euz
bet ar c'hras hag an abostolach, evit *digas* d'ar senti-
6 digez euz ar feiz en he hano an holl baianed ; a douez
pere hoc'h-hu ive, c'hw*i pere a zo bet* galvet gant Jesus-
7 Christ ; d'an holl re garet mad a Zoue, galvet'sent pere
a zo en Rom ; ar c'hras hag ar peoc'h *ra vez* roet deoc'h
a beurz Doue hon Zad hag an Aotrou Jesus-Christ !

8 DA genta, e trugarekean va Doue, dre Jesus-Christ,
evidoc'h holl, o veza ma eo ho feiz brudet mad dre ar
bed holl. Rag Doue, pehini a servichan em spered en
Aviel he Vab, a zo test d'in penaoz em euz hep
ehani sonj ennoc'h, o c'houlen atao em pedenou,
10 gallout mar d'eo he volont, kaout en eur gir eun tu
11 mad da vond d'ho kwelet ; rag c'hoantat a ran kals o
kwelet, evid lodeni ganeoc'h eun donezen spirituel
12 benag, abalamour deoc'h da veza kревает ; da lavaret
eo, o *reza* en ho touez, en em gonsolfemp² asamblez³
13 dre ar feiz pehini a zo hoc'h hini ha va hini. Mes,
breudeur, ne fell ket d'in na oufac'h ket penaoz em
euz aliez groet ar sonj da vont d'ho kwelet, abalamour
da zestum eur frouez benag en ho touez, evel en touez ar
boblou all ; mesmiret eo bet kementse ouzin betevrema.
14 En em dleout a ran d'ar Greked ha d'ar Varbarec,
15 d'ar re wiziek ha d'ar re diwiziek.⁴ Evel se, en kement
ha ma sell ouzin, *oun* prest da brezegi ive an Aviel,
16 deoc'h-hu pere a zo en Rom. Rag n'em em euz ket a

¹ Paul. Pol.

² dic'hlaç'harfent.

³ a-unvan.

⁴ ignorant.

ROMANED, I.

279

vez euz a Aviel ar C'hrist, rag gallout Doue eo, evid
silvidigez ar re holl a gred, d'ar Judeo da genta, ha
17 goude d'ar Grek. Ennhan eo justis Doue diskleriet
euz a feiz en feiz, hervez ma eo skrivet : Ar just¹ a
vevo dre ar feiz.
18 Rag fulor² Done en em diskleri euz an env a enep
pep drouk ha pep injustis³ euz an dud, pere a zalc'h
19 ar wirionez en injustis, abalamour ar pez a heller
anaout euz a Zoue a zo bet diskleriet nenhei, rag Doue
20 *he hunan eo* en deuz groet kement se. Rag, an *traou*
diwelialb⁴ a Zoue, he c'halout eternel⁵ hag he zivinite,⁶
a weler evel gant al lagad *noaz*, aboe krouidigez ar bed,
pa zeller outhet ebarz en he oberiou. En hevelep
21 doare ma n'int ket divlam, rag o veza anavezet Doue,
n'ho deuz ket he c'chlorifet evel Doue, ha n'ho deuz
ket he drugarekaet ; mes deuet int d'en em goll en ho
diskouriou,⁷ hag ho c'haloun dibourveet a skiant a
22 zo bet leuniet a devalijen. Euz en em lavaret fur, int
23 deuet da veza zot ; hag ho deuz troet gloar an Doue
divreinuz⁸ en skeudenou père a ziskwez an den
breinuz, hag al lapoused, hag al loened pevarzroadek,
24 hag ar ruzerien. Dre ze iye, Doue en deuz ho lekeet,
en c'hoantidigezou ho c'halounou, en eul lousdoni
kement ken he deuz disenoret ho ch'orfou ho unan ;
25 int pere ho deuz troet ar wirionez a Zoue en gaou, hag
ho deuz servichet hag adoret ar c'hrouadur, el leac'h ar
26 C'hrourer, pehini a zo beniget da virviken. Amen ! Dre
ze Doue en deuz ho laosket⁹ d'ho c'hoantou mezuz ;
rag ar gragez en ho zouez ho deuz troet ar c'his natural
27 en unan *all pehini* a zo a enep an natur. Er memeuz
doare ive, ar wersed, o lezel an uzach natural euz ar
vreg, a zo bet tanet en ho c'hoantidigez an eil evid
egile, oc'h ober goaz gant goaz lousdoniou, hag o kaout
ennhei oc'h unan ar pae pehini a oa dleet d'ho gwali-
28 gundu. Hag, evel na felle ket dezhei anaout Doue,
Doue en deuz ho laosket d'eur spered a fallentez, en
29 hevelep doare ma reont traou mezus. Leuniet int a
bep injustis, a lousdoni, a fallentez, a bisouni,¹⁰ a
zrougiez¹¹ ; leun a avi, a lazerezou, a zisputou,¹² a drom-
30 plerezou, a zrouknerz ; flaterien, drouk komzerien,

¹ leal.

² peur-bades.

³ roet.

⁴ koler.

⁵ Doulez.

⁶ avaristed.

⁷ disleal.

⁸ presegenu.

⁹ oberton-fall.

¹⁰ dislastus.

¹¹ dael, striv.

enebourien Doue, dismegansuz, ourgouiliuz, vén, in-
31 vanterien fallentez, dízentuz euz ho zud ; diskiant, hep
eündar, hep karantez natural, dibardoun, didrugarez ;
32 pere, o c'hanaout urz Doue, da c'houzout eo : penaoy
ar re a ra ar sort traou ze a zo din a varo, nan
zo-ken ar re ho gra, mes c'hoaz ar re a amprouv ar re
ho gra.

3 Té eta, o den, piou benag oud, pehini a varn, te
n'oud ket divlam ; rag o varn ar re all, en em varnez
da unan, pa eo gwir, te pehini a varn, e rez ar mèmeuz
2 traou. Rag ni a oar penaoy barnedigez Doue a enep
ar re a ra ar sort traou ze, a zo hervez ar wirionez.
3 Ha sonjal a res-te, o den, pehini a varn ar re a ra ar
sort traou ze, hag a ra anezhei, e c'helli tec'hel euz
4 barn Doue ? Pe disprija a rez-te pinvidigeziou he
vadelez, he sioulded¹ hag he hir gortozidigez, o veza na
5 evesaez ket penaoy e ped madelez Doue ac'hanout d'ar
geuzidigez² ? Mes dre da galeder ha da galoun digeu-
zuz,³ e tastumez eun tenzor a fulor aben deiz ar goler
6 ha diskwezidigez barnedigez gwirion Doue, pehini a
7 roio da bep hini hervez he oberiou, da c'houzout, eo ar
8 vuez eternel d'ar re a gendalc'h en oberiou mad, a
glask ar gloar, an enor hag an divreinadurez ; mes
9 an droug-c'hras⁴ hag ar goler d'ar re direiz ha d'ar re
pere a zo disent d'ar wirionez, ha pere a zent euz an
dislealded ; ar glac'hag hag an anken da bep den hag
a ra ar fall ; d'ar Judeo da genta, goude d'ar Grek ;
10 mes ar gloar, an enor hag ar peoc'h da bep den pehini
a ra ar mad ; d'ar Judeo da genta, d'ar Grek goude ;
11 rag Doue na ra van ebet euz diaveaz an dud. Ar re
holl pere ho devezo pec'het hep al lezen, a vezog kolletive
hep al lezen ; hag ar re holl pere ho devezo pec'het, o
12 kaout al lezen, a vezog barnet dre al lezen ; rag n'eo
ket ar re a glev al lezen eo, ar re pere a zo gwirion
dirag Doue ; mes ar re a vir al lezen eo ar re pere a
13 vezog justifiét.⁵ Ha, pa ra ar baianed,⁶ pere n'ho deuz
ket al lezen, hervez an natur ar pez a zo el lezen, hep al
14 lezen en em delc'hont lezen dezhei oc'h unan ; diskwez a
reont penaoy ar pez a zo urzetz el lezen a zo skrivet en
ho c'halounou ; ho c'housians a ro testeni dezhei, hag
15 ho sonjou a vlam pe a zifenn anezhei : Kement ma vezog
16

¹ basianted.² g'conversion, distroïdigez.³ hep-keuz.
⁴ jentiled.⁵ despet, fæ.⁶ gwirionet.

gwelet en deiz en pehini e varno Doue oberiou kuzet
an dud, dre Jezus-Christ, hervez ma Aviel.

17 Te eta, pehini a zoug an hano a Judeo, ha pehini
en em harp var al lezen, ha pehini en em c'hlorifiez
18 en Doue ; pehini a anavez he volonté, hag a oar anaout
ar pez a zo a enep dezhi, o veza disket dre al lezen ;
pehini a gred beza renar ar re dall, sklerijen ar re a
zo en devalijen, doktor ar re diwiziek, mestr ar re
zimpl, o kaout el lezen reglen ar wiziegez hag ar
21 wirionez ; te eta, pehini a gelen ar re all, te n'en em
gelenez ket da unan ! Te a brezeg ne deer ket laerez,
22 ha te a laer ! Te a lavar na ri ket a avoultriez, hag e
rez avoultriez ! Te, pehini na gerez ket an idolou, e
rez sakrilachou¹ ! Te pehini en em c'hlorifi el lezen,
24 e tizenorez Doue dre derri al lezen ! Rag hano Doue
a zo mezekeet abalamour deoc'h entouez ar baianed,
25 evel ma eo kement se skrivet. Gwir eo, eo ar sirkon-
sizion² talvoudek, ma virez al lezen ; mes mar d'out
eun torrer euz al lezen, a sirkonsiz ma ezout e teuez
26 disirkonsiz. Mar mir eta an hini n'eo ket sirkonsizet
gourc'hemenou al lezen, ne vezog-hen ket kountet evel
27 sirkonsizet, petra benag na vefe-hen ket ? Ha ma
mir an hini n'eo ket sirkonsizet a c'haneadigez al lezen,
e varno ac'hanout te, pehini, gant lizeren al lezen, hag
28 ar sirkonsizion, a zo torrer euz al lezen. Rag ne oar
ket Judeo nep n'eo nemert en diaveaz, hag ar sirkon-
sizion n'ema ket diaveaz er c'hik ; mes Judeo e oar en
diabarz, hag ar sirkonsizion a zo a galoun ; hervez ar
spered, ha nan hervez al lizeren ; ha meulodi ar Judeo
ze na zeu ket euz an dud, mes euz a Zoue.

3 Petra eta eo privilach ar Judeo, pe pehini eo talvou-
2 degez ar sirkonsizion ? Braz eo en pep doare, dreist
3 holl dre ma eo bet fiziet dezhei komzou Doue. Petra
eta ? Mar deuz hinienou ha n'ho deuz ket kredet, ho
4 diskredoni ha kas a raio da netra fidelite Doue ? Ne
ra ket ! Mes ra vezog anavezet Doue gwirion, ha pep
den gaouiat, hervez ma eo skrivet : Evit ma vezi
5 kavet gwirion he komzou, ha ma trec'hia pa varner
ac'hanout. Mes mar deu hon dislealded da ziskwez
lealded Doue, petra a lavarfomp-ni ? Doue ha n'eo
ket injust pa gastig³ ? (komz a ran evel an dud).
6 N'eo ket ! Ma vije evel se, penaoy e varnje Doue ar

¹ fallagries.² trodouec'h.³ punis.

7 bed ? Ha mar deu gwirionez Doue da skleria muoc'h,
 evid he c'hoar, dre ma dislealded, perag oun-me c'hoaz
 8 barnet evel eur pec'her ? Ha perag na reomp-ni ket
 a zroug, evid ma en em gavfe vad a *gement se* ? (evel
 ma zo hinienou, pere a zroug komz ac'hanomp, hag
 a desteni e leveromp *ze*; *tud* a bere ar varnedigez a zo
 just).

9 Ha petra? beza omp-ni eta gwelloc'h? E nep doare;
 rag *dija* hon deuz diskwezet penaoz an holl, Judevien
 10 ha Greked, a zo dindan ar pec'hed, hervez ma eo
 skrivet: N'euz den gwirion e bet, nan zo-ken unan.
 11 N'euz den hag en defe skiant : n'euz den hag a glask
 12 Doue. Holl int en em dianket, hag holl int en em
 louseet a unan; n'euz hini anezhei hag a ra ar mad,
 13 nan zo-ken unan. Ho gouzouk a zo eur bez digor¹, en
 em servichet int euz ho zeodou evit trompla; eur
 14 vulum a aspik a zo dindan ho muselou. Ho genou a
 15 zo leun a zrouk peden hag a c'hervder. Skanv eo
 16 ho zreid evid skul goad. Ar glac'har hag ar revin² a
 17 zo en ho hentchou. N'ho deuz ket anavezet hent ar
 18 peoc'h. Doujans Doue n'ema ket dirag ho daoulagad.

19 Ha, gouzout a reomp penaoz kement a lavar al
 lezen, *hel* lavar d'ar re a zo dindan al lezen, evid ma
 20 vezo pep genou serret, ha ma vezou an holl *anavezet*
 kouapl³ dirag Doue. Rag den na vezou justifiet
 dirazhan dre oberiou al lezen; rag al lezen eo a ro an
 21 anaoudegez euz ar pec'het. Mes brema, justis Doue
 a zo bet diskwezet hep al lezen (al lezen hag ar
 22 brofedet o rei testeni dezhan); justis Doue, *a lavaran*,
 dre ar feiz en Jesus-Christ, evid ar re holl ha var ar
 23 re holl a gred; rag n'euz kem⁴ ebet, pa ho deuz an
 24 holl pec'het, ha *pa int privet*⁵ a c'hoar Doue, ha ma
 int justifiet evit netra dre he c'hras, dre an dasprena-
 25 durez pehini a zo en Jesus-Christ, pehini en doa Doue
 lekeat evid *beza* eur sakrifis a ginnig; dre ar feiz,
 en he oad, abalamour da ziskwez he justis dre ar
 pardoun euz ar pec'hejou groet diagent, enpad deiziou
 26 a c'hortoz Doue; abalamour, *a lavaran*, da ziskwez
 he justis en amzer ma, evid beza anavezet gwirion,
 hag evel o justicia an hini en *deuz* ar feiz en Jesus.

27 Peleac'h eta *ema* an dra d'en em c'chlorifia ? Kaset
 eo kwit. Dre bez lezen ? Dre lezen an oberiou ?

¹ dismant. ² kablus. ³ differans. ⁴ divisket.

28 Nan, mes dre lezen ar feiz. Ni denn *a gement se*
 penaoz an den a zo justifiet dre ar feiz, hep oberiou al
 29 lezen. Doue *ha beza eo* hep ken *Doue* ar Judevien ?
 N'eo ket ive *Doue* ar baianed ? Ia, *beza eo* ive hini
 30 ar baianed; rag eun Doue hepken *a zo*, pehini a
 justifio ar re sirkonsizet dre ar feiz, hag ar re disirkon-
 31 sizet dre ar feiz. Kas a reomp eta da netra al lezen
 dre ar feiz ? E nep doare ! Er c'hontrel eo, lakaat a
 reomp al lezen.

4 Petra *avantach'* a leveromp-ni eta en doa bet hervez
 2 ar c'hik, Abraham hon zad ? Rag mar d'eo bet Abraham
 justifiet dre an oberiou, en deuz leach'd'en em
 3 c'h'orifia, mes nan dirag Doue. Rag petra a lavar a
 Skritur ? Abraham a gredaz da Zoue, ha kement-se
 4 a oe kountet dezhan evid justis. Ha, gobr an hini a
 labour, a zo kountet, nan evel eur c'hras, mes evel eur
 5 dle. Mes evid an hini pehini n'en deuz ket labouret,
 mes pehini a gred en hini pehini a justifi ar pec'her, he
 6 feiz a zo kountet *dezhan* da justis. Evel se eo e
 tiskleri David eurusted an den da behini e kount Doue
 7 ar justis hep an oberiou : Euruz eo ar re euz a bere eo
 pardouet ar fallentezou, ha goloet ar pec'hejou.
 8 Euruz an den da behini an Aotrou na gounto ket ar
 9 pec'hed. An eurusted ze eta, n'eo-hen ket nemed evid
 ar re sirkonsizet ? Pe *beza eo* ive evit ar re disirkon-
 10 sizet ? Rag lavaret a reomp penaoz feiz Abraham a oe
 kountet dezhan da justis. Mes pegouls e oa hi het
 kountet *dezhan*? *Beza oa* pa oa bet sirkonsizet, pe pa
 ne oa ket ? Ze ne oa ket goude ar sirkonsizion, mes
 11 araog *hi*. Hag e resevez sin ar sirkonsizion, *evel* merk
 a justis euz ar feiz en doa bet, o veza disirkonsizet; evid
 beza tad d'ar re holl a gred, petra benag int disirkonsiz ;
 12 ha ma vije ar justis ive kountet dezhei ; hag *abalamour*
 da veza *ive* tad ar re sirkonsizet ; da *c'houzout eo*, euz
 ar re pere n'int ket zo-ken sirkonsizet, mes c'hoaz pere
 a heul roujou ar feiz en doa hon zad Abraham araog ma
 13 oa sirkonsizet. Evel se, ar bromese da gaout ar bed
 evit heritach², n'eo ket bet groet da Abraham pe d'he
 14 lignez, dre al lezen, mes dre justis ar feiz ; rag m'ar d'eo
 ar re pere a zo euz al lezen an heritourien, ar feiz a zo
 15 eet da netra, hag ar bromese toret. Rag al lezen a
 zigas ar goler ; rag, el leac'h n'euz ket a lezen, n'euz

¹ gounit.

² digwex.

16 ket a derridigez¹ lezen. Dre ar feiz eta eo oamp heritourien, evid ma refe dre c'hras, ha ma vefe ar bromese asuret d'an holl lignez, nan zo ken d'an hini pehini a zo dindan al lezen, mes ive d'an hini pehini a heul feiz
 17 Abraham, pehini a zo tad deomp holl, hervez ma eo skrivet : Da lakeet em euz evid beza tad da veur a bobl, me a lavar, hon zad dirag Doue, da behini en doa kredet, pehini a ra adbeva ar re varo, hag a c'haly an holl draou pere n'emaint ket, evel ma vijent. Oc'h esperi enep pep leach'da esperi, en deuz kredet penaoz e teuje da dad da veur a bobl, hervez ar pez a oa bet lavaret : Evel se e vez da lignez. Hag evel ne oa ket dindez er feiz, ne reaz ket a van euz ma oa he gorf dindez dija (pa en doa tost da gant vloaz) ; nag euz ma na oa ken Sara en oad da gaout bugale ; ha n'en 20 doe na douet na disfizians en kenver promese Doue, mes krenvaet oe dre ar feiz, hag e roaz gloar da Zoue, 21 o kredi stard penaoz ar pez a bromet, e c'hell ober.
 22 Rag se kement se a oe kountet dezhana justis. Mes, n'eo ket hepken evithan eo skrivet penaoz e oa kountet 24 se dezhana. Mes evidomp-ni eo ive, ni da bere e vezoo kountet kement se, ha pere a gred en hini pehini en deuz savet a douez ar re varo Jesus hon Aotrou, 25 an hini pehini a zo bet roet evid hon offansou, ha pehini a zo adsavet a varo evid hon justifikacion.

5 O vezeta justifiet dre ar feiz, hon deuz ar pec'h 2 gant Doue, dre hon Aotrou Jesus-Christ, pehini, dre ar feiz, en deuz groet deomp ive kaout tostdigez d'ar c'hras se, en pehini e choumomp stard, hag en em 3 c'chlorifiomp en esperans euz a chloar Doue ; ha nan hepken en kement se, mes ni en em c'chlorifi memeuz er glac'hariou, o c'houzout penaoz ar glac'h a zigas ar 4 sioulded,² hag ar sioulded ar vertuz amprouvet, hag ar 5 vertuz amprouvet an esperans. Hag, an esperans na drompl ket, dre ma eo karantez Doue skuliet en hor c'halounou, dre ar Spered-Santel pehini a zo bet roet 6 deomp. Rag, pa oamp c'hoaz hep nerz, ar C'christ a zo 7 marvet en he amzer, evid ar re fall. Rag, a boan e varvfet evid eun den gwirion ; marteze en em resolfet³ 8 da verval evid eun den a vad. Mes Doue a lugernaz⁴ he garantez en hor c'henver, en dra, ma oamp c'hoaspec'h erien, ar C'christ a zo marvet evidomp. O vezeta brema

¹ Dor, doradur.² basianted.³ en em lakaat.⁴ reaz skleria

justifiet dre he oad, muoc'h a ze e vefomp sovetaet 10 ganthan euz a goler Doue. Rag mar domp-ni bet, pa oamp enebourien da Zoue, adunvanet ganthan dre varo he Vab, muoc'h a ze, eur veach adunvanet, e vefomp ni 11 sovetaet dre he vuez. Nan zo ken ze ; mes c'hoaz ni en em c'chlorifi en Doue, dre hon Aotrou Jesus-Christ, dre behini hon deuz brema an adunvanie. 12 Dre ze, evel dre eun den hepken eo deuet ar pec'het er bed, ha dre ar pec'het ar maro ; evel se ar maro a 13 zo astenet var an holl dud, dre ma en deuz an holl pec'het. Rag ar pec'het a zo bet er bed araog al lezen ; mes ar pec'het n'eo ket bet kountet, pa ne oa ket al 14 lezen. Koulskoude ar maro en deuz renet aboe Adam bete Moisez, memeuz var ar re pere n'ho doa ket pec'het dre eur memeuz toridigez henvel euz hini Adam, pehini a oa skeuden an hini a dleie dont. 15 Mes n'ema ket euz a zonezon gras Doue, evel euz ar pec'het. Rag, mar d'eo maro kals dre bec'het unan, kals muoc'h ar c'hras a Zoue ha donezon ar c'hras pehini a zeu euz a eun den hepken, da c'houzout 16 eo Jesus-Christ, a zo en em skuliet var galz ! Ha n'ema ket euz an donezon ze, evel euz ar pez a zo eruet dre unan hepken pehini en deuz pec'het, rag ar varnedigez a gondaonias¹ a zeu euz ar pec'het hepken ; mes an donezon gratis,² euz a veur a bec'het, en 17 deuz tennet ar justifikacion. Rag, mar en deuz ar maro renet dre bec'het unan hepken, kalz muoc'h ar re a reseo ar founder euz ar c'hras ha donezon ar justis, a reno er vuez dre unan hepken, dre Jesus- 18 Christ. Evel se eta, mar en deuz eur pec'het hepken talveet ar varnedigez d'an holl dud, er memeuz doare dre eur justis kepken, an holl dud ho devezo ar justi- 19 fikacion³ pehini a ro ar vuez. Rag, evel dre disen- 20 tiddigez eun den hepken, kalz a zo deuet pec'herien ; evel se dre sentidigez unan hepken, kals a vezoz rentet just. Mes, al lezen a zo deuet evit ober kreski ar pec'het ; mes el leac'h en deuz ar pec'het kreski, ar 21 c'hras e deuz kresket dreisthan, abalamour, evel ma en deuz ar pec'het renet evit rei ar maro, he deuz ive ar c'hras renet dre ar justis evit rei ar vuez eternel, dre Jesus-Christ hon Aotrou.

6 Petra a livirimp-ni eta ? Ha choum a raimp-ni er

¹ varn.² evit netra.³ disharg, didamall.

2 pec' hed, evit ma founo ar c'hras? E nep doare! ni pere
 3 a zo maro d'ar pec' hed, penaoz e vevfemp-ni c'hoaz
 ennhan? Na ouzoc'h-hu ket penaoz ni holl pere a
 4 zo bet badezet en Jesus-Christ, a zo bet badezet en he
 varo? Sebeliet omp eta ganthan en he varo dre ar
 vadiziant, evid, evel ma eo ar Christ adsavet a varo
 dre c'hlcar an Tad, ma valefemp-ni ive, er memeuz
 5 doare en eur vuez never. Rag, o tond da veza henvel
 outhan en he varo, mar domp bet groet eur memeuz
 planten *ganthan*, ni vezo ive en he adsavedigez *henvel*
 6 *outhan*; oc'h ouzout penaoz hon den koz a zo bet
 krusifiet¹ *ganthan*, evid ma vezo korf ar pec' hed
 7 trujet, ha ma na vefemp ken dindan ar pec' hed. Rag
 an himi pehini a zo maro a zo disc'hroet euz ar pec' hed.
 8 Mes, mar domp maro gant ar Christ, e kredomp penaoz
 9 e vevfomp ive ganthan, oc'h ouzout penaoz ar Christ
 savet a varo na varvo ken, ha penaoz ar maro n'eus
 10 ken a c'hallout varnezhan. Rag o vervel, eo marvet
 eur weach evid ar pec' hed; mes o veva, e vev evid
 11 Doue. Chwi ive, en em zellit evel maro d'ar pec' hed,
 12 mes beo da Zoue en Jesus-Christ hon Aotrou. Ra na
 reno eta ken ar pec' hed en ho korfou mortel,² evit
 13 senti outhan en he c'hoantidigezou³; na roit ket eta
 ho memprou⁴ d'ar pec' hed, evit beza oustillou a fal-
 lentez; mes en em roit da Zoue, evel o *reza deuet* beo
 14 euz a varo e oc'h, ha grit euz hoc'h izili oustillou a
 justis evid Doue. Rag ar pec' hed n'en deuz ket a
 c'hallout varnoc'h, abalamour ma n'oc'h ket dindan al
 15 lezen, mes dindan ar c'hras. Petra eta, pechi a
 rafcomp-ni, dre ma ne'z omp ken dindan al lezen, mes
 16 dindan ar c'hras? E nep doare! Na ouzoc'h-hu ket
 penaoz ma en em rentet mevel da unan benag evit
 senti outhan oc'h mevel d'an hini euz a behini e sentit;
 pe euz ar pec' hed evit ar maro, pe euz ar sentidigez
 17 evid ar justis? Mes grasou *ra vezo roet* da Zoue, euz
 ar pez, goude beza bet mevelien d'ar pec' hed, oc'h euz
 sentet a galoun, da reglen ar greden pehini a zo bet
 18 roet deoch. Ha, tennet euz ar pec' hed, oc'h deuet
 19 mevelien euz ar justis. Komz a ran hervez gis an
 dud, abalamour da zinersded ho kig. Rag, evel ma
 oc'h euz bet roet ho memprou da zervichi al lousdoni
 hag an injustis evid ar fallentez, evel se roit anezhei

¹ kroastget.² mortue.³ ioulou.⁴ izili.

brema evel mevelien d'ar justis evid ar zantelez.
 20 Rag, pa oac'h mevelien ar pec' hed, e oac'h libr en
 21 kenver ar justis. Petra fruez a dennac'h-hu eta
 neuza euz an traou euz a bere oc'h euz-hu mez brema?
 22 Rag ho fin eo ar maro. Mes brema tennet euz ar
 23 pec' hed ha mevelien da Zoue, e tennit fruez a gement
 se evid ar zantelez, hag evid fin ar vuez eternel; rag
 gobr ar pec' hed eo ar maro; mes donezon Doue, eo
 ar vuez eternel en Jesus-Christ hon Aotrou.

7 BREJDEUR, ni ouzoc'h-hu ket (rag komz a ran
 da dud hag a anavez al lezen), penaoz al lezen ne
 2 deuz gallout var an den nemet enpad ma ema en
 2 buez? Rag, ar vreg pehini a zo dimezet, a zo ereet
 dre al lezen d'he ozac'h, en keit ha ma eo beo; mes
 mar marv an ozac'h, eo dizereet euz a lezen an ozac'h.
 3 Mar dim'z eta, da eur goaz all enpad buez he ozac'h,
 e vezo galvet avoultr; mes mar marv he ozac'h, eo di-
 zereet euz al lezen, en hevelep doare ma na ra ket
 avoultriach, mar dimefe da eur goaz all. Evel se eta,
 4 chwi ive, ma breudeur, maro oc'h d'ai lezen, dre gorf
 ar Christ, evit beza da eun all, da c'houzout eo, d'an
 hini pehini a zo adsavet a varo, evit ma tougfent
 5 fruez evit Doue. Rag, pa oamp er c'hik, c'hoantou
 ar c'hik boutet gant al lezen, a laboure en hor mem-
 prou, en eun doare da brodui fruez evid ar maro.
 6 Mes brema, ni a zo delivret euz al lezen, o veza maro
 d'an hini dindan pehini e oamp dalc'het, en hevelep
 doare ma servichomp Doue en eur spered never, ha
 nan hervez al lizeren pehini a zo kosaet.
 7 Petra a lavarfomp-ni eta? Al lezen eo a ra ar
 pec' hed? E nep doare! Koulskonde, n'em euz ana-
 vezet ar pec' hed nemet dre al lezen; rag n'em bije
 ket anavezet ar c'hoantou-fall, ma n'en dije ket al
 8 lezen lavaret: N'az pezo ket a c'hoantou-fall. Mes ar
 pec' hed, o kemer an tu euz ar gourc'hemen, en deuz
 lekeet da sevel ennoun pep sort c'hoantou-fall. Rag
 9 hep al lezen, eo ar pec' hed maro. Evidoun me, gwech
 all hep lezen, e veven; mes ar gourc'hemen o veza
 10 deuet, ar pec' hed en deuz adkemeret buez, ha me a zo
 maro; hag eo en em gavet penaoz ar gourc'hemen a
 11 dlee rei d'in ar vuez, en deuz roet d'in ar maro. Rag
 ar pec' hed, o kemer an tu euz eur gourc'hemen, en

deuz tromplet ac'hanoun, ha drezhan en deuz va lazet.
 12 Evel se al lezen *a zo* zantel, hag ar gourc'hemen *a zo* zantel, gwirion ha mad.
 13 Ar pez a zo mad, ha roet en deuz d'in eta ar maro ?
 E nep doare ! mes ar pec'hed *eo*, evid -m'en em diskweje pec'hed, en eur rei d'in ar maro dre eun dra vad ha ma teufe ar pec'hed da veza gwal bec'her dre
 14 ar gourc'hemen. Rag, ni a oar penaoz eo al lezen spirituel ; mes me a zo kiguz, gwerzet d'ar pec'hed.
 15 Rag ne gavan ket mad ar pez a ran, na ran ket ar pez
 16 a fell d'in, mes ar pez a gassaan. Ha, mar gran ar pez na fell ket d'in, ec'h anavezan dre *gement se*
 17 penaoz *eo* mad al lezen. Ha brema n'eo ket me eo a ra anezhan, mes ar pec'hed *eo* pehini a choum ennoun.
 18 Rag anaout a ran penaoz ar mad na choum ket ennoun, da lavaret eo, em c'hik, rag c'hoant em euz da *ober* ar
 19 mad ; mes ne gavan ket ar gallout d'he ober. Rag ne ran ket ar vad a fellfe d'in ; mes ober a ran ar fall ne
 20 garfen ket *ober*. Mar gran ar pez na fell ket d'in, n'eo ket me eo hen gra, mes ar pec'hed *eo* pehini a choum
 21 ennoun. Kaout a ran eta al lezen ma *ennoun* ; pa
 22 fell d'in Ober ar mad, ar fall a zo stag ouzin. Rag kemer a ran plijadur en lezen Doue, hervez an den a
 23 ziabarz ; mes gwelet a ran eul lezen all em izili, pehini a ra brezel a enep lezen ma spered ha pehini am laka mevel dindan lezen ar pec'hed, pehini a zo
 24 em izili. Den miserabl¹ ma'z oun ! piou a zelivro²
 25 ac'hanoun euz ar c'horf ma a varo ? Trugarekaat a ran Doue dre hon Aotrou Jesus-Christ ! Me a zo eta va unan, dre ar spered, dindan lezen Doue, mes dre ar c'hik, dindan lezen ar pec'hed.
8 N'euz *ken eta* brema barnedigez ebet evid ar re pere a zo en Jesus-Christ, pere a vale, nan hervez ar c'hik,
 2 mes hervez ar Spered ; rag al lezen euz ar Spered a vuez, pehini *a zo* en Jesus-Christ en deuz ma zennet
 3 euz a lezen ar pec'hed hag euz ar maro. Rag ar pez a oa imposubl³ d'al lezen, abalamour ma eo dinerz er c'hik, Doue en deuz *he c'hoet* : o kas he Vab he unan en eur c'hik henvel euz hini ar pec'hed ; hag evit ar
 4 pec'hed, en deuz barnet ar pec'hed er c'hik ; evit ma ve ar wirionez euz al lezen peur-c'hoet ennomp, *ni*, pere a vale, nan hervez ar c'hik, mes hervez ar Spered.

¹ trucous.² lamo.³ dic'halluz.

5 Rag ar re a *ree* hervez ar c'hik, a gar an traou euz ar c'hik ; mes ar re a *ree* hervez ar Spered, *a gar* an traon
 6 euz ar Spered. Rag karantez ar c'hik eo ar maro ; mes karantez ar Spered eo ar vuez hag ar peoc'h ; rag karantez ar c'hik *a zo* kasoni a enep Doue ; rag na zent ket euz lezen Doue ; hag evit gwir, na hell ket.
 8 Hag, ar re a zo er c'hik, na hellont ket plijout da Zoue.
 9 Evidoc'h-hu, c'hw i n'o'ch ket er c'hik, mes er spered, gant ma choumo Spered Doue ennoc'h. Ha, mar deuz unan benag ha n'en deuz ket Spered ar C'christ, 10 hennez n'eo ket dezhan. Mes mar *ema* ar C'christ ennoc'h, ar c'horf a zo maro abalamour d'ar pec'hed, 11 mes ar Spered a zo beo abalamour d'ar justis. Ha mar choum ennoc'h, Spered an hini en deuz savet ar C'christ a douez ar re varo, an hini en deuz savet ar C'christ a douez ar re varo a roio ive ar vuez d'ho korfou mortel, 12 dre he Spered pehini a choum ennoc'h. Evel se eta, breudeur, ni n'omp ket dleourien d'ar c'hik, evid beva 13 hervez ar c'hik. Rag, mar bevet hervez ar c'hik, e varvfeet ; mes mar groet dre ar Spered, mervel obériou 14 ar c'horf, c'hw i a vevo. Rag ar re holl pere a zo renet 15 gant Spered Doue, a zo bugale da Zoue. Ha c'hw i n'o'ch euz ket bet eur spered a zervich, evit *beza* c'hoaz en doujans ; mes bet oc'h enz eur spered a gemeridigez,¹ dre behini e kriomp. Abba, *da lavaret eo*, Tad.
 16 Rag ar Spered he unan a ro testeni d'hon spered, 17 penaoz omp bugale da Zoue. Ha mar *omp* bugale, *omp* ive heritourien ; heritourien da Zoue, ha ken-heritourien euz ar C'christ ; mar *zouffromp*² koulksoukoude *ganthan*, evit ma vefemp ive glorifiet *ganthan*.
 18 Rag me a gav d'in penaoz n'en deuz henvelidigez ebet entre ar poaniou euz an amzer a vrema hag ar gloar
 19 da zont, pehini a vez diskwezet ennomp. Rag, ar grouidigez a c'hortoz, gant eur c'hoant stard, ma teufe 20 bugale Doue da veza diskwezet. (Rag n'eo ket a volonte ema ar grouidigez dindan ar vanite,³ mes abalamour d'an hini pehini n'euz *he lakeet* dindan han.)
 21 En esperans ma vez o delivret euz a zervich ar vreinadurez, evid *beza* el liberte gloriuz euz a vugale
 22 Doue. Rag gouzout a reomp penaoz, bete vrema, an holl grouidigez a huanad, hag a soufr poaniou ar
 23 gwilioud⁴ ; nan zo-ken *hi*, mes ni ive pere hon euz ar
¹ adopson. ² gouzanvi. ³ souge, gourvent. ⁴ guentrou.

c'henta frouez euz ar Spered, e c'huanadomp ennom¹ hon unan, o c'hortoz ar c'hemeridigez, an daspre-
 24 nadurez euz hon c'horfou. Rag sovetaet omp en
 esperans. Hag, an esperans leuniet n'eo ken esperans;
 25 rag, penaoz ec'h esperfet ar pez a weler? Mes mar
 esperomp ar pez na welomp ket, eo e c'hortozomp
 26 anezhan gant sioulded. Ha memeuz ive ar Spered a
 harp ac'hancamp en hon dinierzded; rag n'ouzomp ket
 petra a dleomp goulen evid pedi evel ma eo ret; mes
 27 ar Spered he unan a c'houlen evidomp dre huanade-
 nou pere ne hellont ket beza lavaret. Koulskoude an
 hini a furch ar c'halounou, a anavez pehini eo karante
 28 ar Spered, pehini a bed, hervez Doue, evid ar zent.
 Mes, ni a oar ive penaoz an holl draou a dro en mad
 d'ar re pere a gar Doue, d'ar re pere a zo galvet, her-
 29 vez he volonte. Rag ar re en deuz anavezet araog,
 en deuz ive ho c'hen-choazet da vez a henvel euz
 skeuden² he Vab, evid ma vezo hema ar c'henta ganet
 30 entouez meur a vreur; hag ar re en deuz ken-choazet,
 en deuz ive ho galvet; hag ar re en deuz galvet, en
 deuz ive ho justifiet; hag ar re en deuz justifiet, en
 31 deuz ive glorifiet anezhei. Petra a lavarfomp-ni eta
 var gement se? Mar ema Doue evidomp, piou a
 32 vezo enep deomp? Hen, pehini n'euz ket esperniet
 he Vab he unan, mes pehini en deuz he roet evidomp
 holl, penaoz na roio-hen ket pep tra deomp ganthan?
 33 Piou a damallo re choazet Doue? Doue eo an hini
 34 ho justifi. Piou eo ho barno? Christ a zo maro, hag
 ouc'h-pen adsavet eo da veo, azezet eo zo-ken a zeou
 35 da Zoue, hag e ped ive evidomp. Piou hon fellao
 euz a garantez ar C'christ? Beza vezo ar glac'h, pe
 an anken, pe an drubul, pe an naoun, pe an noazder,
 36 pe ar riskl, pe ar c'hlaze? Hervez ma eo skrivet: Ni
 a zo lekeet d'ar maro bemdez abalamour d'id, hag
 37 omp sellet evel denved kempenet d'ar gigerez. Er
 c'hontrel, en holl draou ze omp ouc'h-pen gouneerien,
 38 dre an hini pehini en deuz hon c'haret. Rag zur oun
 penaoz nag ar maro, nag ar vuez, nag an éled, nag ar
 brinselezou,³ nag ar galloudou, nag an traou a vrema,
 39 nag an traou da zont, nag an huelder, nag an dounder,
 na krouadur all ebet, ne hello hon fellaat euz a
 garante Doue diskwezet en Jesus-Christ hon Aotrou-

¹ inach.² dalc'h eur prins.

9 ME a lavar ar wirionez er C'christ, na lavaran ket a
 c'hevier; ha ma c'hounsians a ro dre ar Spered-Santel
 2 testeni d'in, penaoz em euz eun dristidigez vraz, hag eur
 3 glac'h ar dalc'huz er galoun. Rag karout a rafen beza va
 unan anatem,¹ pell euz ar Christ, evid ma breudeur,
 4 ma c'herent hervez ar c'hik; pere a zo Israelited, da bere
 5 eo ar c'hemeridigez,² ar gloar, ar c'honvenansou,³ roidi-
 gez al lezen, ar zervich divin hag ar promesaou; pere
 6 a zisken euz an tadou, hag euz a bere eo deuet, hervez
 7 ar c'hik, Christ, pehini a zo Doue dreist an holl draou,
 beniget da virviken. Amen! N'eo ket en defe gir
 8 Doue manket⁴; rag ar re holl pere a zisken a Israel,
 9 n'int ket Israel; hag evit beza euz a lignez Abraham,
 10 n'int ket holl he vugale; mes lavaret eo: En Isaak e
 11 vez beniget da hano; da lavaret eo, n'eo ket bugale
 12 ar c'hik eo bugale Doue; mes bugale ar bromese eo a
 13 zo kountet bugale al lignez. Rag, setu giriou ar
 14 bromese: Dond a rin er memeuz amzer ma, ha Sara e
 15 devezo eur mab. Ha nan zo-ken kement ze; mes en em
 16 gaout a reaz er mameuz tra gant Rebeka, pa oe krouet
 17 ennhi, en eur weach, daou vugel euz a Isaak hon zad.
 18 Rag ar vugale ne oant ket c'hoaz ganet, ha n'ho doa
 19 groet na mad na drouk, hag evit ma vije an urz a
 20 choazidigez a Zoue da choum stard, nan abalamour
 d'an oberiou, mes abalamour d'an hini pehini a c'halv,
 21 e oe lavaret deuhan: An hena a vezoz dindan ar
 22 iaouanka. Hervez ma eo skrivet: Karet em euz
 23 Jakob, ha kaseet em euz Esaü. Petra a lavarfomp
 24 eta? Beza a zo injustis en Doue? E nep doare.
 25 Rag lavaret en deuz da Voisez: Me a raio trugarez
 26 d'an hini da behini e rin trugarez, hag em bezo truez
 27 euz an hini a behini em bezo truez. Kement se eta
 28 na zeu ket nag euz an hini a fell deuhan, nag euz an
 29 hini a red; mes euz Doue pehini a ra trugarez. Rag
 30 ar Skitur a lavar da Faraon: Da savet em euz evit
 31 kement ma, evit diskwez ennout te ma gallout, hag
 32 evit ma vezo ma hano prezeget dre an douar holl.
 33 Ober a ra eta trugarez d'an nep a fell deuhan, hag e
 34 kaleta an hini a c'hoanta. Mes te a lavaro d'in:
 Perag en em glem Doue c'hoaz? Rag piou a hell
 35 enebi euz he volonte? Mes kentoc'h o den, piou oute,
 36 te pehini a gontest gant Doue? Ar besel pri,
 milliget. ¹ dilennidigez. ² kerredigezou, alliansou. ³ deuet da netra.

lavaret a rai d'an hini en deuz groet *anezhan* : Perag
 21 ec'h euz te ma groet evel se ? Ar poder ha n'euz-hen
 ket ar gallout da ober euz eur memeuz toaz douar,
 eur besel evid usachou¹ enorabl, hag unan all evid
 22 usachou dister ? Ha *petra lavaret* mar en deuz Doue,
 o c'hoantat diskwez he goler ha rei da anaout he
 c'hallout, gouzanvet gant eur sioulder vras ar
 23 beseliou a goler, groet evid ar gollidigez ? Abalamour
 da ziskwez ive pinvidigez he chloar var ar
 beseliou a drugarez, pere en deuz groet evid ar gloar,
 24 en hor c'henver-ni pere en deuz galvet, nan zo-ken a
 douez ar Judevien, mes ive a douez ar baianed ?
 25 Hervez ma *hel* lavar en Oze : Gervel a rin ma fobl,
 an hini ne *oa* ket ma fobl, hag ar c'haret mad, an hini
 26 ne *oa* ket ar c'haret mad ; hag ec'h eruo *penaoz* el
 lec'h memeuz ma oa bet lavaret dezhei : C'hwi n'oc'h
 ket ma fobl, e vefont galvet bugale an Doue beo.
 27 Ezai a gri ive divarben Israel : Ha pa veve niver
 bugale Israel evel treaz ar mor, eul loden vihan.
 28 vezo salvet. Rag an *Aotrou* a gusumo hag a veraio an
 dra gant gwirionez ; an *Aotrou* a veraio *he labour*
 29 var an douar. Ezai en doa lavaret diagent er memeuz
 doare : Ma n'en dije ket *Aotrou* an armeou lezet
 ganeomp had, e vijemp deuet evel Sodom, hag e
 30 vijemp henvelekeet² euz Gomor. Petra a lavarfompni
 eta ? Penaoz ar baianed, pere na glasket ket ar
 justis, a zo deuet d'ar wirionez, d'ar justis pehini a
 31 zo dre ar feiz; el leac'h Israel, pehini a glaske eul lezen
 32 a justis, n'eo ket deuet d'al lezen a wirionez ze. Perag ?
 Dre ma n'ho deuz ket *he glasket* dre ar feiz, mes dre
 oberiou al lezen ; rag, en em stoket int euz ar mean
 33 a gwezidigez, hervez ma eo skrivet : Setu, e lakaan en
 Sion eur mean a gwezidigez hag eur roc'h a skouer fall ;
 ha : Piou benag a gredo ennhan, na vezo ket mezekeet.
10 Breudeur, c'hoant va c'haloun, ha ma feden da
 2 Zoue evit an Israelited, eo ma vefeent salvet. Rag
 rei a ran outhei an desteni *ma*, penaoz ho deuz zel
 3 evid Doue ; mes eur zel hep anaoudegez ; rag dre na
 anavezont ket justis Doue, ha ma klaskont lakaat
 ho justis ho unan, n'en d'int ket en em lekeet zentuz
 4 euz a justis Doue. Rag ar C'christ eo ar fin euz al
 5 lezen evid justifikasion peb kreder. Rag, Moisez a

¹ *giziou, boaziou.*² *lakeet-henvel.*

gomz *evelhen* euz ar justis pehini a zeu euz al lezen ;
 An den pehini a raio an traou ma, a vevo drezhei.
 6 Mes ar justis *pehini a zeu* euz ar feiz, a gomz *evelhen* :
 Na lavar ket en da galoun : Piou a binio en env ?
 7 *Rag* ober disken ar C'christ eo ; pe, Piou a ziskeno en
 dounder¹ ? Ober adsevel ar C'christ a douez ar re varo
 8 eo. Petra a lavar eta ? Ar gir a zo tost d'id en da
 c'henou hag en da galoun. Setu aze ar gir a feiz pehini
 9 a brezegomp. Lavaret a ra mar ansavez euz da
 c'henou penaoz Jesus eo an Aotrou, ha mar kredez en
 da galoun penaoz Doue en deuz en adsavet a varo, te a
 10 yezo salvet. Rag kredi a rer a galoun, evid *kaout* ar
 justis, hag ansav a rer a c'henou, evid *kaout* ar zilvi-
 11 digez. Rag, ar Skritur a lavar : Piou benag a gred
 12 enhan, na vezo ket mezekeet. Rag n'euz kem ebet
 entre ar Judeo nag ar Grek dre ma ho deuz holl eur
 memeuz Aotrou, pehini a zo pinvidik evid ar re holl
 13 a c'halv anezhan. Rag piot benag a c'halvo hano an
 Aotrou, a vezo salvet.
 14 Penaoz eta e c'halvfont an hini en pehini n'ho deuz
 ket kredet ? Ha penaoz e kredfont int en hini euz a
 15 behini n'ho deuz ket klevet *komz* ? Ha penaoz e
 klevfont int *komz anezhan*, ma n'en deuz ket unan
 benag pehini a brezek ? Ha penaoz e prezegfer, ma na
 ver ket kaset ? hervez ma eo skrivet : Penaoz *eo* kaer
 16 treid ar re a brezeg ar peoc'h, ar re pere a brezeg traou
 mad ! Mes an holl n'ho deuz ket sentet euz an Aviel,
 rag Ezai a lavar : Aotrou, piou en deuz kredet d'hon
 17 fredikasion² ? Ar feiz a *seu* eta euz ar pez a glever,
 18 hag ar pez a glever, a zeu euz a c'hir Doue. Mes me
 a c'houlen, n'ho deuz-int ket he glevet ? Er c'ontrel,
 ho mouez a zo eet dre an douar holl, hag ho c'homzou
 19 bete pennou pell ar bed. Me a c'houlen c'hoaz : Israel
 ha n'en deuz-hen ket bet anaoudegez a *gement se* ?
 Moisez a lavar ar c'henta : Me ho lakaio da veza
 jalouz euz a eur bobl pehini n'eo ket eur bobl ; hag
 e voutin ac'hanoc'h d'ar gasoni gant eur bobl diskiant.
 20 Hag Ezai a gred lavaret : Kavet oun bet gant ar re
 n'am c'hlaskent ket ; anavezet oun bet gant ar re
 21 pere na c'houlenent ket ac'hanoun. Mes en kenver
 Israel, e lavar : En pad an deiz em euz astenet va
 'daouarn entrezeg eur bobl dizent ha dislavaruz.

¹ *dislong, poull-doun.*² *frerezgen.*

11 Me a c'houlen eta : Doue ha beza en deuz taolet kwit he bobl ? E nep doare ; rag me a zo va unan Israelit, euz lignez Abraham, euz a bobl ! Benjamin.
 2 Doue n'en deuz ket taolet kwit he bobl pehini en deuz anavezet diagent. Na ouzoc'h-hu ket ar pez a lavar ar Skritur divarben Eli, penaoy en em glemaz da Zoue a
 3 enep Israel *evelhen* : Aotrou, lazet ho deuz da brofed, ha diskaret ho deuz da aoteriou ; ha me a zo choumet va unan, hag e kleskont *ra laza*. Mes petra a lavaraz dezhan ar respount divin ? Miret em euz d'in sez mil den, pere n'ho deuz ket pleget ar glin
 5 dirag Bahal.² Beza e zo ive eta hag a zo bet miret
 6 en amzeriou ma, hervez choazidigez ar c'hras. Mes, mar d'eo dre c'hras, n'eo ken dre an oberiou ; pe anez ar c'hras na vefe ken eur c'hras ; er c'hontrel, mar d'eo dre an oberiou, n'eo ken dre ar c'hras ; pe anez an oberiou
 7 na vefent ken an oberiou. Petra eta ? Ar pez a glaske Israel, n'en deuz hen ket he gavet, mes ar re choazez
 8 ho deuz *he* gavet, hag ar re all a zo bet kaledet ; hervez ma eo skrivet : Doue en deus roet dezhei eur spered a vorgousk, daoulagad ha na welont ket, diouskouarn ha
 9 na glevont ket, bete an devez ma. Ha David a lavar : Ra vezo ho zaol *dezhei* eur roued hag eur pech, eun tu
 10 da gweza, hag ho fae ; ra vezo ho daoulagad tevaleet evid na welfont ket ; ha ra vezo ho c'hein kromet³ da
 11 viken. Goulen a ran eta : Lamet ho deuz, evit kweza ? E nep doare ! mes ar zilvidigez *a zo deuet*
 12 d'ar baianed dre ho lamp, abalamour d'ho hegazi d'ar jalouzi. Mes, mar d'eo bet ho lamp pinvidigez ar bed,
 13 hag ho bihander pinvidigez ar baianed, pegement mui
 14 e vezo ho distroidigez parfet⁴ ? Rag me a lavar deoc'h,
 15 deoc'h-hu, paianed : O veza abostol ar baianed, e
 16 c'hrorifian va c'harg, o klask hegazi, mar gellan, c'hoant
 17 ar re euz va goad, ha sovetaat hinienou anezhei. Rag, mar d'eo bet ho c'has-kwit unvaniez ar bed, petra *rezo*
 18 ho adgalvidigez, nemet eun adsavedigez a douez ar re
 19 raro ? Ha, mar d'eo ar c'henta frouez santel, ar bern
 20 a zo ive ; ha mar d'eo ar c'hrizien santel, ar brankou
 21 a zo er memieuz tra. Mes mar deuz bet lamet kwit
 22 hinienou euz ar brankou, ha mar d'oud te, Olivezen
 23 gouez,⁵ bet grefet en he blas, ha gracet lodenek euz ar
 24 c'hrizien hag euz a suk an Olivezen, ne n'em c'hrorifi ket

¹ *dribu.*² *idol.*³ *pleget.*⁴ *leun.*⁵ *so each.*

18 divargoust ar brankou ; koulskoude, ma en em c'hlorifiez, anavez penaoy n'eo ket te eo a zoug ar c'hrizien, mes *eo* ar c'hrizien eo a zoug ac'hantout. Lavaret a ri : Ar brankou a zo bet troc'het, evid ma vijen me grefet.
 19 Mad râl ; lamet int bet abalamour d'ho diskredoni ; mes te, te a choum dre ar feiz ; ne n'em ourgouil ket,
 20 mes bez aoun. Rag ma n'en deuz ket Doue espernet ken ar brankou naturel, *divul* na vez ket espernet ken
 21 nebeut. Laka evez eta euz a vadelez hag euz a c'harventez¹ Doue ; *he* c'haryder en kever ar re a zo kwezetz ; mes *he* vadelez ez kenver te, mar kendalc'hez
 22 er vadelez se ; anez, te a vezozive dilamet. Hag evithez, ma na gendalc'hont ket en diskredoni, e vefont grefet ; rag Doue en deuz ar gallout d'ho grefa
 23 a nevez. Rag, mar d'oud bet troc'het euz an Olivezen gouez dre he natur, ha mar d'oud bet, enep lezen an natur, grefet var eun Olivezen vad ; pegement mui ar re a zo ar brankou naturel na vefont int ket grefet
 24 var ho Olivez ho-unan ? Rag na fell ket d'in, va breudeur, na wefac'h ket ar mister ma, evid na wefac'h ket fur d'ho taoulagad oc'h unan ; penaoy eul loden euz a vugale Israel a zo kwezetz er gaieder, bete ma
 25 vezo holl bobl ar baianed eet en *Iliz*. Hag evel se holl Israel a vezoz salvet, evel ma eo skrivet : Al liberateur a zeuo euz a Sion, hag e pellaio euz a Jakob *pep*
 26 fallagriez. Ha kement ze vezoz ma c'honvenans ganthei.
 27 pa lami ho fec'hejou. Gwir eo penaoy int inimied² en kenver an Aviel, abalamour deoc'h ; mes divarben
 28 ar choazidigez, int karet abalamour d'ho zadou, rag
 29 donezonou, ha galvedigezou Doue a zo didoruz.³ Hag evel ma ez oc'h bet gweach all dizent euz Doue, ha ma
 30 oc'h euz brema bet trugarez dre ho dizentidigez ; en
 31 hevelep doare, int a zo bet brema dizent, evid m'ho
 32 devezo, dre an drugarez pehini a zo roet deoc'h-hu,
 33 iive trugarez. Rag Doue en deuz dastumet an holl dud en disentidigez, evid ober trugarez d'an holl.
 34 O dounder a binvidigez, hag a furnez hag a anaoudegez a Zoue ! Pegen diweluz⁴ *eo* he varnedigezou,
 35 ha pegen digompren *eo* he hentchou ! Rag piou en deuz anavezet sonj an Aotrou, pe, piou a zo bet he
 36 guzulier ? Pe, piou en deuz roet dezhan, ar c'henta, hag a zo bet en distro paeet a gement se ? Rag, an
¹ *garo, drouk.* ² *enebourien.* ³ *hep terri.* ⁴ *diselidier.*

holl draou a zo anezhan, ha drezhan, hag evithan !
Dezhan ra vez ar gloar en holl ganvechou ! Amen !

12 OC'H alia a ran eta, breudeur, dre an drugarez a Zoue, da ginnik ho korfou en sakrifis beo, santed, hag 2 agreabl¹ da Zoue, ar pez eo ho servich leal. Ha n'en em blegit ket d'ar c'chantvet ma, mes bezit chanchet gant adnevezidigez ho spered, evid ma wefet penaouz bolonte Doue a zo mad, agreabl ha parfet.

3 Mes, gant ar c'hras pehini a zo bet roet d'in, e lavaran da bep hini ac'hanc'h, n'ho pezet ket ac'hanc'h oc'h unan eur sonj brasoc'h evid a zo red, mes kaout santimanchou² izel, hervez ar mezur a feiz en 4 deuz Doue roet da bep hini. Rag, evel hon deuz meur a ezel en eur c'horf hepken, ha ma n'ho deuz ket an 5 holl izili ar memeuz labour ; evel se ni, pere a zo meur a hini, ez omp eur c'horf hepken er Christ ; ha ni a 6 zo pep hini ac'hanc'homp an izili an eil euz egile, o kaout koulskoude donezonou differant,³ hervez ar c'hras pehini a zo bet roet deomp ; pe ar brofesi, evid he 7 ober, hervez muzur ar feiz ; pe ar zervich, evid en em staga d'ar zervich ; pe ar gelenadurez, evid en em staga 8 euz ar gelenadurez ; pe an ali, evit alia. An hini a ro 9 an aluzenou, ra raio gant eunder ; an hini a ren, ra 10 raio gant evez ; an hini a ra an obriou a drugarez, ra 11 raio gant joa.

9 Ra vez ar garantez gwirion. Kasait an drouk, en 10 em stagik stard d'ar mad. En kenver ar garantez a vreur, bezit leun a deneridigez an eil evid egile. En kenver an enor, bezit a neuzyd an eil evid egile. 11 En kever ar zel, na vezit ket didalvez. Bezit bervuz⁴ 12 a spered ; servichit an Aotrou. Bezit joauz en esperans, sioul er glac'h, kendalc'huz er beden. 13 Kemerit lod en ezomou ar zent ; bezit buan da rei 14 digemer en ho ti. Beniget ar re a drubul ac'hanc'h ; 15 beniget, anezhei ha n'ho miligit ket. En em laouenait gant ar re en em laouena, ha gwelit gaert ar re a wel. 16 Bezit ar memeuz sonjou⁵ entrezoc'h ; na glaskit ket 17 an traou huel, mes en em c'hereat euz an traou izel ; 18 na vezit ket fur d'ho taoulagat oc'h unan. Na rentit da zen an drouk evid an drouk ; en em stagit euz ar pez a zo honest dirag an holl dud. Mar

¹ duduix. ² meneziou. ³ dishenvel. ⁴ servant. ⁵ kredennou.

deo posubl,¹ hag en kement ha ma sell ouzoc'h, bet ar 19 peoc'h gant an holl dud. Ne n'em venjit ket oc'h unan, re garet mad, mes lezit ar golel divin da ober ; rak skrivet eo : D'in me eo ar venjans ; me eo he 20 rento, a lavar an Aotrou. Mar en deuz eta da enebour naoun, ro dezhan da zibri ; mar en deuz sec'het, ro dezhan da eva ; rag oc'h ober kement se te 21 a zastumo glaou tân var he ben. Ne n'em lez ket da veza trec'het dre an droug ; mes trec'h an drouk dre ar mad.

13 Ra blego pep den d'ar galloudou huel ; rag n'euz gallout ebet nemet euz a Zoue ; hag ar galloudou a 2 zo, a zo bet lekeet gant Doue. Dre ze, an hini pehini a stourm euz ar gallout, a stourm euz an urz en deuz Doue lekeet, mes ar re a stourm euz ze, a denno varnezhei 3 oc'h unan ar varnedigez. Rag ar re a ren n'emaint ket da veza doujet pa reer obriou mad ; mes hep ken pa rer reou fall. Fellout a ra d'id beza hep aoun dirag ar galloudou ? Gra ar mad, hag e vezi meulet a 4 gement se. Rag ar prins eo zervicher Doue evit da vad ; mes, mar rez an drouk, bez aoun, rag na zoug ket ar c'bleze en vén ; abalamour ma eo zervicher Doue, evit ober eunder en eur gastia an hini a ra an 5 droug. Dre ze red eo plega, nan hepken abalamour 6 d'ar gastiz, mes abalamour d'ar gounsians. Dre ze ive eo e paet ar gwiriou, abalamour ma'z int zervicherien 7 Doue, oc'h ober an deveriou ze. Rentit eta d'an holl ar pez a zo dleet dezhei : ar dleou, d'an nep eo dleet ar dleou, ar gwiriou, d'an nep eo dleet ar gwiriou, an doujans, da nep eo dleet an doujans, an enor, d'an nep eo dleet an enor.

8 Ne dleet netra da zen, nemet e ve d'en èm garet an eil egile ; rag an hini a gar ar re all, en deuz leuniet 9 a lezen. Rag, ar gourc'hemenou : Na ri ket a avoutriach ; na lazi ket ; na laeri ket ; na liviri ket a desteni faos ; na pezo ket a wal-sonjou ; ha pep gourc'hemen all, kement se holl a zo dalc'het er gomz 10 ma : Karout a ri da nesa eveldoud da unan. Ar garantez ne ra ket a zroug d'an nesa ; ar garantez eo eta leunder al lezen.

11 Dleout a ret ober kement se, oc'h evesaet an amzer en pehini ez omp ; rag houma eo an heur deomp da

¹ galluz.

zihuni a dra-zur euz hor c'housk, pa ema ar zilvidigez
 12 tostoc'h deomp, evid pa em oamp kredet. An noz a zo
 eet araok, hag an deiz a dosta ; en em diwiskomp eta
 euz a oberiou an devalijen, hag en em wiskomp euz a
 13 armou ar sklerijen. Baleomp gant honestis evl
 ma rer en deiz, ha nan en diroll hag er vezventi, en
 hudurnez hag el lousdoni, en disputou¹ hag en avi ;
 14 mes en em wisket euz an Aotrou Jesus-Christ, ha na
 zorlotet² ket ar c'hik en he c'hoantedigezou.

14 DIGEMERIT an hini a zo dinerz er feiz, gant
 2 madelez, hep disput divarben he sonjou.³ Unan a
 gred gallout dibri a bep tra ; hag an hini a zo
 3 dinerz, na zebr nemet legumach.⁴ Ra na zisprijo ket
 an nep a zebr euz an holl draou, an hini na zebr ket
 euz a gement zo ; hag an hini na zebr ket a gement zo,
 na zisprijo ket an hini a zebr a bep tra ; rag Doue en
 4 deuz he resevet. Piou out te, pehini a varn zervicher
 ar re all ? Mar en em dalc'h mad, pe ma e kwez, eo
 5 d'he vestr d'he varni ; mes hen a vezou kre, rag Doue a
 zo galloudek evid en krevaat. Hema a gav eun deiz
 dreist eun devez all ; hennez a gav an holl deiziou
 henvel ; ra vezou pep hini kendrec'h et en he spered he
 6 unan. An hini a vir au deiziou, ho mir evid an
 Aotrou ; hag er memeuz doare an hini n'ho mir ket,
 n'ho mir ket, abalamour d'an Aotrou ; an hini a zebr
 7 a gement tra, a zebr, evid an Aotrou, rag trugarekaat a
 ra Doue ; hag an hini na zebr ket a bep tra, na zebr
 ket, abalamour d'an Aotrou, hag e trugarekaat a
 8 a gement se. Rag, hini ac'hanomp na vev evithan he
 unan, hag hini ac'hanomp na varo evithan he unan.
 9 Mar bevomp, e vevomp evid an Aotrou ; ha mar mar-
 vomp, e varvomp evid an Aotrou ; pe eta e vevomp,
 pe eta e varvomp, ez omp d'an Aotrou. Rag evit se
 10 eo ar C'christ marvet, hag eo adsavet a varo, hag en
 deuz adkemeret ar vuez, abalamour da ren var ar re
 11 veo ha var ar re varo. Mes te, perag e varnez te da
 vreux ? Pe te, perag e tisprinez te da vreux ? Pa eo
 12 gwir ep arisfomp holl dirag tribunal ar C'christ. Rag
 skrivet eo : Me a zo beo, a lavar an Aotrou, pep glin
 a blego dirazoun, ha pep teod a roio gloar da Zoue.
 Dre ze pep hini ac'hanomp a rento kount da Zoue

¹ daelou. ² ober kud u, douella. ³ kredennou. ⁴ ouzou.

13 evithan he unan. Ne n'em varnomp eta ket an eil
 egile ; mes barnet kentoc'h penaoy n'eo ket dleet rei
 lec'h ebet a gwezidigez, na skouer fall ebet d'he vreux.
 14 Anaout a ran, hag asuret oun dre an Aotrou Jesus,
 penaoy n'euz netra a hudur¹ enhan; koulskoude an
 hini a gred eo eun dra huduret, eo huduret evithan.
 15 Mes mar d'eo da vreux glac'haret divarben eur boued,
 ne n'em renez ket hervez ar garantez. Na laka ket da
 goll, dre da voued, an hini evid pehini eo marvet ar
 16 C'christ. Ra na vezou ket eta droug-komzet euz ho
 17 talvoudegez. Rag rouantelez Done n'ema ket en
 dibri, nag en eva, mes ebarz er wirionez, er peoc'h, hag
 18 er joa dre ar Spered-Santel. An hini a zervich ar
 C'christ en doare ze, a zo kavet mad gant Doue, ha gant
 19 an dud. Klaskomp eta an traou pere a zell euz ar
 20 peoc'h, ha roomp skouer vad an eil d'egile. Na
 zisra ket œuvr² Doue dre eur boued. Gwir eo penaoy
 an holl draou a zo net, mes fall eo da eun den dibri
 21 anezhei gant skouer fall. Deread eo tremen hep dibri
 kik, nag eva gwin, ha kemper netra euz ar pez a hell
 lakaat da vreux da gweza, pe rei deuhan skouer fall, pe
 22 en dinerza. Te, beza ec'h euz-te ar feiz ze³ Mir
 anezhi ennout da unan dirag Doue. Euruz eo an hini
 23 ne n'em varn ket he unan er pez a gav mad. Mes an
 hini a zo en doet divarben eur boued, a zo barnet mar
 debr outhan, rag ne ra ket gant feiz ; ha kement ne rer
 ket gant feiz a zo eur pec'ched.

15 Ni a dle eta, ni pere a zo kre, anduri⁴ dinersded
 ar re dinerz, ha na dleomp ket en em garout ennomp
 2 hon unan. Ra rai pep hini ac'hanomp kentoc'h
 plijout d'he nesa er mad, evid ar skouer vad ; rag ar
 C'christ ive n'eo ket en em blijet enhan he unan ; mes
 3 hervez ma eo skrivet : Dismeganzou a re a zisme-
 ganze ac'hanout, a zo kwezet varnou. Mes kement
 a zo bet skrivet gwech all, a zo bet skrivet evid hon
 c'helenadurez, evid ma mijemp, dre ar sioulded hag ar
 4 gonsolasion⁵ a ro ar Skrituriou, an esperans. Ha ra roio
 deoc'h an Doue a zioulder hag a gonsolation da gaout
 5 ar memeuz zantimanchou entrezoch' hervez Jesus-
 Christ ; evid euz ar eur memeuz kaloun, hag euz a eur
 memeuz genou, e c'hlorififac'h an Doue pehini eo Tad
 7 hon Aotrou Jesus-Christ. Dre ze resevet an eil egile

¹ soulet, louz.

² labour.

³ gousanvi.

⁴ dic'hlae'har.

gant madelez, evel en deuz ar C'christ hon resevet evid gloar Doue.

8 Lavaret a ran eta penaoz Jesus-Christ a zo bet zer-vicher ar sirkonsizion evid diskwez ar wirionez a Zoue, hag evid leunia ar bromese a oa groet d'hon zadou ; 9 hag evit ma c'chlorifije ar baianed Doue abalamour d'he drugarez, hervez ma eo skrivet : Abalamour da gement ze eveulin ac'hanout entouez ar baianed, hag e 10 kanin d'az hano. Lavaret eo c'hoaz : Paianed, en em 11 laouenait gant he bobl. Ha c'hoaz : Poblou, meulit 12 holl an Aotrou, ha tudou, enorit holl anezhan. Ezai a lavar ive : Jesse en devezo eur c'hrizien pehini a zavo 13 evit ren ar baianed ; hag ar baianed a espero ennnhan. Ra zeui an Doue a esperans d'ho leunia eta a bep sort joa hag a beoc'h er feiz, evid ma kreskfac'h en 14 esperans, dre c'hallout ar Spered-Santel.

14 Evidoun me, breudeur, em euz an asurans, penaoz oc'h karget a vadelez, leuniet a bep anaoudegez, hag 15 e c'hellit en em alia an eil egile. Koulskoude, breudeur, em euz skrivet deoc'h muoc'h frank en eun doare benag, evid difuni ho sonjou, hervez ar c'hras 16 pehini a zo bet roet d'in gant Doue, da veza zervicher da Jesus-Christ en kichen ar baianed ha da ober ar c'hargou santel euz Aviel Doue, evid ma vije prof ar baianed kemeret, o veza santeleet dre ar Spered-Santel. 17 Eul leach'a c'hoar em euz eta en Jesus-Christ, en 18 traou a Zoue. Rag na gredan ket komz euz tra benag e ve pehini n'en defe ket Jesus-Christ groet ennoun evit digas ar baianed d'he zentidigez, dre ar 19 gir ha dre an oberiou ; dre vertuz ar miraklou hag ar burzoudou ; dre c'hallout Spered Doue ; en hevelep doare ma em euz skuliet Aviel ar C'christ adaleg 20 Jerusalem hag al leac'hiou nesa beteg an Illiri. O kemer evel se ar garg, da brezegi an Aviel, el leach ne oa ket bet ar C'christ hanvet, evid tremen hep sevel 21 var ar sol¹ en dije unan all lekeet ; hervez ma eo skrivet : Ar re da bere ne oa ket bet prezeget, he welo hag ar re n'ho doa ket klevet komz anezhan he glevo. 22 Abalamour da gement se eo bet miret ouzin aliez 23 mont d'ho kaout. Mes, evel brema n'em euz neac'h ebet da choum er vro ma, ha penaoz aboe meur a vloaz 24 em euz eur c'hoant vraz d'ho kwelet, ez in d'ho kaout

¹ fondamant.

pa'z in da Span ; rag esperout a ran penaoz e welin ac'hanoc'h en eur dremen, ha goude beza choumet eun nebeut ganeoc'h e teufet d'am ambrouga beteg eno. 25 Mes brema ez an da Jerusalem, da zikour ar zent. 26 Rad falvezet eo bet da re ar Masedoar ha da re an Akai rei lod euz ho madou evid ar beorien a zo entouez 27 ar zent euz a Jerusalem. Rag plijet eo bet ganthei, ha beza e oant ive dleourien dezhei ; rag, mar ho deuz bet ar baianed lod en ho madou spirituel, e tleont ive 28 rei dezhei lod euz ho madou douarek. Goude eta ma em bezo echuet kement se, ha ma em bezo roet dezhei gant gwirionez ar sikour-ze, ez in da Span, o tremen e-biou deoc'h. Ha gouzout a ran, pa'z in d'ho kaout, e teuin gant al leunder euz a venosiou Aviel ar 30 C'christ. O pedi a ran stard eta, breudeur, dre hon Aotrou Jesus-Christ, ha dre garantez ar Spered, ma vrezeilfac'h ganen er pedenou pere a refeet da Zoue 31 evidoun ; evid ma vezin diwallat euz diskredrierien Jude, ha ma vez ma servich en Jerusalem eru mad 32 gant ar zent ; en hevelep doare, ma en em gavin dre volonte Doue, en ho touez gant joe, ha ma en em 33 diskwizin ganeoc'h. Ra vez an Doue a beoc'h ganeoc'h holl ! Amen

16 MEULI ¹ a ran deoc'h Fœbe, hon c'hoar, pehini a 2 zo diakonez euz a Iliz Senkre ; evid ma tigemerfeet anezhi en Aotrou, en eun doare dîn euz ar zent ; ha ma sikourfeac'h anezhi en holl draou en pere e defe ezom ac'hanoc'h : rag hi e deuz digemeret meur a hini 3 en he zi, hag ive me va unan. Saludit Prisil hag 4 Akilaz, va c'hen-labourerien en Jesus-Christ, ha pere ho deuz lekeet ho buez evid va hini ; ha n'eo ket me hepken a drugareka anezhei, mes c'hoaz holl Ilizou ar 5 baianed. Saludit ive an Iliz a zo en ho zi. Saludit Epainet, ma c'haret mad, ha pehini eo ar c'henta euz an 6 Akai a oa distroet d'ar C'christ. Saludit Mari, pehini 7 en deuz kemeret kalz a boan evidomp. Saludit Andronikus ha Juni, ma c'herent, ha ma c'hen-labou- 8 rierien a brizoun. Enorabl int entouez an ebestel, ha 9 Ampliaz, va c'haret mad en Aotrou. Saludit Urben, pehini en deuz labouret ganen evit servich ar C'christ ;

¹ orbedi, kemmeni, dougen da.

- 10 ha Stakis va c'haret mad. Saludit Appellez, pehini a zo bet amprouvet er C'hrist. Saludit ar re euz a di
 11 Aristobul. Saludit Herodion, *pehini zo* kâr d'in. Saludit ar re euz a di Narsiz, pere a zo en Aotrou.
 12 Saludit Trifen ha Trifos, pere a labour evid an Aotrou. Saludit Persid, ar c'haret mad, pehini he deuz labouret
 13 kals evid an Aotrou. Saludit Rufuz, choazet an Aotrou,
 14 hag he vam, pehini *eo* ive ma hini. Saludit Asinkrit, Flegon, Hermas, Patrobaz, Hermes, hag ar vreudeur
 15 pere a zo ganthei. Saludit Filolog ha Juli, Nerea hag he c'hoar, hag Olimp, hag an holl zent pere *a zo*
 16 ganthei. Saludit an eil egile dre eur pok¹ santed. Ilizou ar C'hrist a zalud ac'hanoc'h.
 17 Koulskoude, ec'h alian ac'hanoc'h, breudeur, da lakaat evez eur ar re pere a laka direizded ha skouer fall a enep ar greden pehini oc'h euz disket, ha d'en
 18 em bellaat outhei. Rag eur sort tud na zervichont ket hon Aotrou Jesus-Christ, mes ho c'hov ho unan : ha dre gomzou dous ha meluz e tromplont kalounou ar
 19 re dizrouk.² Ho sentidigez a zo anavezet gant an holl ; joa em euz eta abalamour deoc'h hag e c'hoantaan e vefac'h fur en kenver ar mad, ha pur en kenver
 20 an drouk. An Doue a beoc'h a friko prest Satan dindan ho treid. Gras hon Aotrou Jesus-Christ ra *vezo* ganeoc'h ! Amen.
 21 Timote, ma c'hen-labourer, ha Lusiuz, ha Jason, ha
 22 Sosipater, ma c'herent, a salud ac'hanoc'h. Me a
 23 zalud ac'hanoc'h en Aotrou, me Tersiuz, pehini em euz skrivet al lizer ma. Gaiuz va hostis, hag hini an holl Iliz, a salud ac'hanoc'h. Erast, tenzorier kear, ha
 24 Quartuz, hon breur, a salud ac'hanoc'h. Gras hon Aotrou Jesus-Christ ra *vezo* ganeoc'h holl ! Amen.
 25 D'an hini a hell ho nerza hervez an Aviel a brezegan, hag en deuz Jesus-Christ prezeget, hervez an diskleriadurez³ euz ar mister kuzet en pad meur a gantved,
 26 mes brema diskwezet dre skridou ar brofeded, hervez urz an Doue eternel, ha prezeget d'an holl boblou,
 27 evit ma sentfent euz ar feiz ; da Zoue pehini hepken a zo fur, ra *vezo* ar gloar, en *holl* gantvechou dre Jesus-Christ ! Amen.

¹ af.² semp.³ diskuliadurez.